Lietas arhīva Nr. KA04-0201-24/20
ECLI:LV:RAT:2024:0212.11519004822.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2024. gada 12. februārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Guntars Kveska,
tiesnesis Guntars Stūris,
tiesnese Iveta Vīgante,
piedaloties prokuroram Igoram Kobzevam,
aizstāvim Aināram Leičenko
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu saistībā ar apsūdzētā /pers. F/, personas kods /personas kods/, iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas tiesas 2023. gada 3. maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2023. gada 3. maija spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 253. panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 8 mēnešiem un probācijas uzraudzību uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51. pantu, šajā spriedumā noteiktajam sodam daļēji pievienojot neizciesto sodu pēc Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 24. oktobra sprieduma, /pers. F/ noteikts galīgais sods pēc spriedumu kopības - brīvības atņemšana uz 5 gadiem un probācijas uzraudzība uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta ceturto daļu soda termiņā ieskaitīta aizturēšana un apcietinājums no 2022. gada 10. novembra līdz 2023. gada 2. maijam. /pers. F/ soda izciešanas termiņu skaitīts no 2023. gada 3. maija.

/pers. F/ piemērotais drošības līdzeklis - apcietinājums, ir atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Nolemts piedzīt no /pers. F/ valsts labā procesuālos izdevumus 384,85 EUR par izdevumiem, kas saistīti ar narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes noteikšanu (10.11.2022. medicīniskās pārbaudes protokols Nr.1504 un ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultāti Nr.7089).

[2] Pirmās instances tiesa atzinusi, ka /pers. F/ ir neatļauti iegādājies un glabājis narkotiskās un psihotropās vielas, kā arī neatļauti iegādājies un glabājis narkotiskās un psihotropās vielas lielā apmērā, bez nolūka tās realizēt.

Noziedzīgs nodarījums ir izdarīts sekojošos apstākļos.

/pers. F/ 2022. gada oktobra divdesmitajos datumos līdz 2022. gada 10. novembrim, Rīgā, pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, vietā un apstākļos, neatļauti, bez realizācijas nolūka, iegādājās 2,2593 gramus t.i., lielā apmērā, psihotropās vielas amfetamīna, 0,1611 gramus narkotiskās vielas kanabisa (hašiša), 1,6038 gramus t.i., lielā apmērā, narkotiskās vielas, t.i., vielu maisījuma, kas satur protonitazēnu jebkurā daudzumā, divas tabletes, kas satur 0,016 gramus psihotropās vielas buprenorfīna.

Neatļauti iegādāto narkotisko vielu kanabisu (hašišu), iepildītu polimēra materiāla maisiņā - vīstoklī, /pers. F/ neatļauti glabāja virsjakas kreisajā kabatā.

Neatļauti iegādāto amfetamīnu, iepildītu polimēra materiāla maisiņā ar aizspiežamu salmiņveida aizdari un sarkanu joslu tā augšdaļā, papildus ievietotu analogā maisiņā un ieliktu cigarešu paciņā "Camel", neatļauti iegādāto vielu maisījumu, kas satur protonitazēnu jebkurā daudzumā, iepildītu polimēra materiāla maisiņā ar aizspiežamu salmiņveida aizdari un sarkanu joslu tā augšdaļā, neatļauti iegādāto buprenorfīnu, ievietotu rūpnieciski ražotos iepakojumos ar uzrakstu "Subutex 8 mg.", /pers. F/ neatļauti glabāja savā dzīvesvietā /adrese/.

2022. gada 10. novembrī, veicot /pers. F/ personas un dzīvesvietas kratīšanu, neatļauti iegādātas un glabātas narkotiskās un psihotropās vielas tika atrastas un izņemtas.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka /pers. F/ ir izdarījis Krimināllikuma 253. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza apsūdzētais /pers. F/, lūdzot atcelt pārsūdzēto spriedumu daļā par noteiktā papildsoda termiņu. Uzskata, ka pamatsodu pietuvinot soda minimālajai robežai, tiesa nepamatoti piemērojusi viņam maksimālo papildsoda - probācijas uzraudzības termiņu (*lietas 2.sēj. 19.-21.lpp*).

Sīkāk iesniegtā sūdzība nav motivēta.

[4] Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētais /pers. F/ uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību un lūdza to apmierināt. Papildus paskaidrojumus apsūdzētais sniegt nevēlējās. Atzina, ka attiecībā uz viņu pirmstiesas izmeklēšana notiek vēl vienā kriminālprocesā.

Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētā aizstāvis A. Leičenko apsūdzētā apelācijas sūdzību uzskatīja par pamatotu un lūdza to apmierināt.

Apelācijas instances tiesas sēdē prokurors I. Kobzevs iesniegto apelācijas sūdzību par pamatotu neatzina un lūdza noraidīt.

Motīvu daļa

[5] Tiesas kolēģija, izvērtējusi iesniegtās apelācijas sūdzības argumentus, iesniegtās apelācijas sūdzības robežās pārbaudījusi krimināllietā esošos pierādījumus un apsūdzētā personu raksturojošos lietas materiālus, atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par apsūdzētajam noteikto papildsodu - probācijas uzraudzību un daļā par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 51. pantu.

Pēc krimināllietas materiālu pārbaudes tiesas kolēģija konstatē, ka apsūdzētais /pers. F/ savu vainu Krimināllikuma 253. panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir atzinis, līdz ar ko krimināllieta pirmās instances tiesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta

nosacījumiem iztiesāta neveicot pierādījumu pārbaudi. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta ceturto daļu, šādu spriedumu apelācijas kārtībā var pārsūdzēt tikai daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju, rīcību ar mantu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem.

Apsūdzētais iesniegtajā apelācijas sūdzībā nav izteicis citus argumentus kā tikai neapmierinātību ar piemērotā papildsoda - probācijas uzraudzības apmēru.

[6] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527. panta pirmās daļas 6. punktu notiesājoša sprieduma motīvu daļā norāda motīvus konkrēta soda piemērošanai.

Tiesas kolēģija pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu konstatē, ka spriedums satur tiesas argumentētu viedokli par to, ka apsūdzētā vaina ir pierādīta un viņa darbības pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 253. panta otrās daļas, izvērstu apsūdzētā personu raksturojošo ziņu izvērtējumu un atbilstoši Krimināllikuma 47. un 48. pantam pareizi konstatētus apsūdzētā atbildību pastiprinošus un atbildību mīkstinošus apstākļus.

Atbilstoši Krimināllikuma normām ir konstatēts, ka brīvības atņemšana ir vienīgais likumdevēja paredzētais sods par šāda rakstura noziedzīgajiem nodarījumiem, kā arī tas, ka probācijas uzraudzība ir obligāti nosakāms papildsods.

Pirmās instances tiesa ir motivējusi savus secinājumus par faktu, ka apsūdzētais /pers. F/ krimināllietā Nr.11517003621 ir ticis notiesāts ar Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 24. oktobra spriedumu pēc Krimināllikuma 192. panta un 253. panta pirmās daļas, atzīstot, ka sakarā ar tiesas nosacīti noteikto sodu noteiktajā pārbaudes laikā apsūdzētais ar savu rīcību nav attaisnojis uz viņu liktās cerības un turpina izdarīt likumpārkāpumus. Kā liecina spriedumā izklāstītie apstākļi, šajā kriminālprocesā aprakstīto noziedzīgo nodarījumu /pers. F/ ir izdarījis divas dienas pēc tam, kad 2022. gada 8. novembrī stājās spēkā spriedums krimināllietā Nr.11517003621. Sevišķi smaga noziedzīga nodarījuma izdarīšana faktiski uzreiz pēc notiesāšanas citā kriminālprocesā liecina par personas noturīgu tieksmi izdarīt likumpārkāpumus.

Apsūdzētais /pers. F/ neatļautas darbības ar psihotropām vielām lielā apmērā ir veicis divās apsūdzības pozīcijās, proti, gan ar amfetamīnu, gan ar protonizatēnu saturošo vielu maisījumu.

Pirmās instances tiesa ir norādījusi uz /pers. F/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, darbību kaitīgumu un šāda veida noziedzīgu nodarījumu sabiedrisko bīstamību.

Lai arī visi šie pirmās instances tiesas spriedumā izteiktie atzinumi ir atzīstami par pareiziem un pamatotiem, tiesas kolēģija saskata zināmu pretrunu starp šiem atzinumiem un tiesas noteikto soda mēru. Krimināllikuma 253. panta otrā daļa paredz soda piedraudējumu brīvības atņemšanas soda veidā uz laiku no trim līdz desmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem. Šādos apstākļos ir atzīstams par pamatotu /pers. F/ iesniegtajā apelācijas sūdzībā izteiktais apgalvojums, ka pirmās instances tiesas noteiktais soda mērs ir tuvu minimālajam soda mēram.

Saistībā ar papildsoda apmēru pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīts, ka trīs gadu termiņš ir nosakāms ņemot vērā apsūdzētā personību un noziedzīga nodarījuma smagumu.

Lai arī apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums ir sevišķi smags noziegums, tiesas kolēģija uzskata par nepareizu pirmās instances tiesas rīcību, kurā krimināltiesiskā represija attiecībā uz apsūdzēto tiek pastiprināta uz papildsoda, nevis pamatsoda rēķina. Probācijas uzraudzības kā papildsoda mērķis atšķiras no brīvības atņemšanas soda mērķa, jo nosakot probācijas uzraudzību tiesa pauž savu viedokli par to, cik ilgi pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas personu piespiedu kārtā un atbilstoši tās vecumam, psiholoģiskajām īpašībām un attīstības līmenim, būtu lietderīgi iesaistīt sociālās uzvedības korekcijas un sociālās rehabilitācijas pasākumos.

Tiesas kolēģija uzskata, ka šāda veida pasākumu ilgstoša īstenošana, izmantojot Valsts probācijas dienesta resursus, nav lietderīga gadījumos, kad ziņas par personu liecina par augstu noziedzīga nodarījuma recidīva iespējamību pēc tās atbrīvošanās. Tiesas kolēģija uzskata, ka attiecībā uz /pers. F/ šāda iespējamība ir vērtējama kā ļoti augsta, līdz ar ko pareizāka rīcība būtu pamatsoda pastiprināšana, ko Krimināllikuma 253. panta otrās daļas sankcija pieļauj ļoti plašās robežās. Piemērot /pers. F/ maksimālo likumā paredzēto probācijas uzraudzības laiku tiesas kolēģijas ieskatā nav lietderīgi.

[7] Procesuālie izdevumi saistībā ar lietas iztiesāšanu apelācijas instances tiesā nav radušies.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563. panta pirmās daļas 3. punktu, tiesas kolēģija

nosprieda

Rīgas pilsētas tiesas 2023 gada 3. maija spriedumu atcelt daļā par /pers. F/ pēc Krimināllikuma 253. panta otrās daļas noteikto papildsodu, - probācijas uzraudzību un daļā par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 51. pantu.

/pers. F/ pēc Krimināllikuma 253. panta otrās daļas noteikt papildsodu - probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51. pantu galīgo sodu noteikt šajā krimināllietā noteiktajam sodam daļēji pievienojot sodu, ko /pers. F/ nav izcietis pēc Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 24. oktobra sprieduma - brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) gadiem ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā, Kriminālprocesa likuma 574. pantā un 575. pantā noteiktajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2024. gada 26. februāra.

Tiesnesis G.Kveska

Tiesnesis G.Stūris

Tiesnese I.Vīgante